

**Odborné stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu
obce Hronovce**

Odborné stanovisko k návrhu finančného rozpočtu na roky 2024 bolo vypracované v súlade s ustanovením §18f odsek 1, písmeno c/ zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov .

Základným finančným nástrojom hospodárenia obce v roku 2024 bude finančný rozpočet obce, bez programovej štruktúry s ohľadom na veľkosť obce, podľa počtu obyvateľov. V súlade s takto schváleným rozpočtom sa budú financovať úlohy , a plniť základné funkcie obce vyplývajúcej s jej samosprávnej pôsobnosti, aj z pôsobnosti na základe zákona ,keď ide o prenesený výkon štátnej správy na obce.

Rozpočtové roky v predloženom návrhu rozpočtu sú zhodné s kalendárnym rokom. Predložený návrh viacročného rozpočtu predstavuje údaje o čerpaní rozpočtu za dva predchádzajúce roky pred rozpočtom na bežný rok 2023 , očakávanú skutočnosť schválený rozpočet rozpočet roka 2023 a návrh rozpočtu na roky 2024 až 2026.

Návrh rozpočtu bol vypracovaný v súlade s ustanovením **§4 odsek 4 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov**. Súčasťou rozpočtu je aj rozpočet školských zariadení ,ktorých zriaďovateľom je obec.

Návrh rozpočtu je zostavený v čase ekonomickej krízy vyvolanou vysokou infláciou a vojenským konfliktom na Ukrajine, čo má za následok vývoj cien energií na trhu , ceny palív ako zdrojov energie, či tieto zmeny premietnuté do konečných cien tovarov a služieb. Balíček sociálnych opatrení zo strany štátu môže mať v roku 2024 vplyv na výšku podielovej dané pre obce a mestá.

Obec pri príprave návrhu rozpočtu vychádzala pri podielovej dani z prognózy Rady pre rozpočtovú zodpovednosť , údaje zverejnené k decembru 2023. Vychádza z podielu dane z príjmov fyzických osôb a z podielu dane na príjmoch právnických osôb.

V čase schvaľovania rozpočtu obce na rok 2024 už bol schválený štátny rozpočet na rok 2024 a v tejto súvislosti Ministerstvo financií SR zverejnilo východiskové štatistické údaje a podiel obcí na výnose DPFO (dane z podielu fyzických osôb), na základe ktorých sa mení jednotkový koeficient, čo v konečnom dôsledku pozitívne ovplyvní zriaďovateľov –obce, aj súkromných zriaďovateľov, ktorých školy a školské zariadenia sú financované z podielových daní, teda materské školy, základné umelecké školy, jazykové školy a školské zariadenia.

V súvislosti s tvorbou rozpočtu bolo potrebné pracovať aj s informáciou o výške jednotkového koeficientu na jedného prepočítaného žiaka na rok 2024. Na základe dostupných údajov predpokladaný jednotkový koeficient na jedného prepočítaného žiaka vychádza zo septembrovej prognózy v sume 105,84 EUR, oproti roku 2023 navýšenie o 3%.

Obec nemala schválený rozpočet na rok 2024 do 31.12.2023 , preto v súlade s ustanovením §11 odsek 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zákon č. 583/2004 Z.z. obec vstúpila 01.01.2024 do rozpočtového provizória.

Obec je povinná rozpočtové príjmy a výdavky uskutočnené v rozpočtovom provizóriu zúčtovať s rozpočtom obce bezprostredne po jeho schválení.

A. Východiská spracovania odborného stanoviska k návrhu rozpočtu obce

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu z dvoch hľadísk:

Pri tvorbe rozpočtu na rok 2024 bola obec povinná vychádzať z platných zákonov a legislatívnych noriem:

- ústavný zákon č.493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti čl.9 ods. 1
- č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov a novely účinnej od 01.01.2021
- č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z .n. p. n.
- č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.
- č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl , stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov

Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. decembra 2004 č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie (oznámenie č. 690/2004 Z. z.) v znení neskorších predpisov vrátane všetkých dodatkov

dodatok č. 21 Metodického usmernenia Ministerstva financií Slovenskej republiky k č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8. decembra 2004 a vysvetlivky k ekonomickej klasifikácii rozpočtovej klasifikácie

-kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme

Informačná povinnosť obce pri zverejnení návrhu rozpočtu obce:

Konštatujem splnenie zákonnej povinnosti v súlade s ustanovením §9 odst. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p . Návrh rozpočtu na roky 2024 až 2026 bol zverejnený na pripomienkovanie na úradnej tabuli obce dňa 12.01.2024.

Návrh rozpočtu na roky 2023 až -2024 bol súčasťou schvaľovacieho procesu zostavenia rozpočtu na rok 2022, kedy ho uznesením obecné zastupiteľstvo zobralo na vedomie. V roku 2023 pri zostavení rozpočtu obec príjmy a výdavky prehodnotila na základe údajov čerpania rozpočtu k 30.11.2023, a očakávanej skutočnosti k 31.12.2023.

Súčasťou rozpočtu obce je aj rozpočet Materskej školy a zariadenia školského stravovania.

2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Po metodickej stránke pre správne vypracovaný návrh rozpočtu sa vychádza aj tento rok z rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026. V čase spracovania rozpočtu a odborného stanoviska ešte nebol schválený štátny rozpočet na roky 2024.

MF SR vydalo Príručku na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 pod č. MF/008 193/2023-411 (ďalej len „príručka“), v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Príručka obsahuje textovú časť a prílohu.

Príručka na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025 (ďalej len „príručka“) vydaná v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov obsahuje textovú a prílohovú časť. Číslo: MF/005055/2022-411

Uplatňuje sa rozpočtová klasifikácia, podľa ktorej sa jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu verejnej správy vrátane ich vecného vymedzenia a vrátane finančných operácií.

Predložený návrh rozpočtu obce obsahuje údaje o čerpaní rozpočtu za roky 2021 a 2022, rozpočet schválený na bežný rozpočtový rok, rozpočet na roky 2024 až 2026. V **súlade s ustanovením §4 odsek 6 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov by mal obsahovať návrh rozpočtu aj údaje o očakávanej skutočnosti.**

A. Východiská tvorby návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu obce vychádza z vývoja hospodárenia obce v roku 202 v súlade s vydanou príručkou na zostavenie rozpočtu týkajúca sa zdrojov financovania jednotlivých položiek rozpočtu..

Počas rozpočtového roka obec poskytuje prostredníctvom rozpočtového informačného systému pre samosprávu – RIS SAM údaje pre MF SR.

Celkové navrhované hospodárenie obce vrátane finančných operácií v EUR:

	2024	2025	2026
prijmy	3 301 359,00	959 546,00	959 546,00
výdavky	3 175 032,00	959 172,00	956 480,00

V roku 2024 je navrhnuté prebytkové hospodárenie v sume 126 327 EUR, v nasledujúcich rokoch je návrh rozpočtu zostavený ako vyrovnaný.

Miestne dane a poplatky na rok 2024 zostávajú bez progresie na úrovni predchádzajúceho rozpočtového roka.

B.Návrh rozpočtu na roky 2024 až 2026

Predložený návrh rozpočtu obsahuje aj rozpočet materskej školy a školských zariadení, týkajúci sa financovania z originálnych kompetencií obce. V tejto časti rozpočtu sa zameriam na opis jednotlivých významných položiek rozpočtu :

Bežné príjmy obce

Daňové príjmy tvoria najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu. Najväčší podiel na daňových príjmoch má výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu. Výnos dane je stanovený zákonom č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve.

Ku dňu vypracovania odborného stanoviska bola zverejnená na stránke MF SR výška podielovej dane z príjmu 501 688 EUR , ktorá bude tvoriť najvyššiu položku príjmovej časti rozpočtu, medzi bežnými vlastnými príjmami obce.

Výška vývoja podielovej dane v jednotlivých rokoch a očakávaný príjem v EUR

rok	2021 skutočnosť	2022 skutočnosť	2023 očak.skut.	2024 rozpočet	2025 rozpočet	2026 rozpočet
PDPFO	443 563,91	491 211,39	517 232	501 688	531 688	531 688

Vo výdavkovej časti rozpočtu sa počíta s výdavkami pre MŠ a školské zariadenia vo výške 156 760 EUR, čo predstavuje 32 % z očakávanej tzv. podielovej dane obcí zo štátneho rozpočtu.

V príjmovej časti rozpočtu sú plánované príjmy na školné v sume 1160 EUR na každý rozpočtový rok. Pri zariadení školského stravovania pri stravnom príjmy od rodičov v sume 7850 EUR na rok 2024 a ostatné dva rozpočtové roky po 8850 EUR ročne.

GRANTY A TRANSFERY

V návrhu rozpočtu obce nie sú premietnuté bežné tuzemské granty a transfery na roky 2024 až 2026. V priebehu roka 2024 bude potrebné vykonať rozpočtové opatrenie podľa schválených grantov a transferov , čo sa týka preneseného výkonu štátnej správy obce. Granty a transfery sú rozpočtované v sume 38 217 EUR v bežnom rozpočte.

Príjmové finančné operácie

Príjmové finančné operácie obec rozpočtovala pre rok 2024 v sume 1 135 377 EUR. Najväčšiu položku predstavuje plánovaný úver zo ŠFRB v sume 1 036 950 EUR na výstavbu bytového domu 22 b.j.

V príjmových finančných operáciách sa počíta s prevodom zostatku prostriedkov predchádzajúceho rozpočtového roka 2023 k 31.12.2023, na úcte obce sa počíta s prevodom 15 254 EUR.

Príjmy kapitálového rozpočtu sú plánované na rok 2024 v sume 1 302 453 EUR. V ostatných dvoch rozpočtových rokoch sa počíta len s príjmom 25 000 EUR ročne za predaj kapitálových aktív. Najväčšiu položku predstavujú kapitálové granty na podporu rozvoja bývania, a na modernizáciu KD.

II. VÝDAVKOVA ČASŤ rozpočtu obce v roku 2024

Výdavková časť rozpočtu obce bola spracovaná v súlade s ustanovením §7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, cez finančný rozpočet má obec povinnosť prednostne zabezpečiť financovanie všetkých záväzkov, ktoré pre ňu vyplývajú z plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi, a je povinná uhrádzať

- a/ záväzky obce vyplývajúce z plnenia povinností ustanovených osobitným predpisom*
- b/výdavky na výkon samosprávnych pôsobností obce podľa osobitných predpisov*
- c/výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov*
- d/výdavky spojené so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku obce*
- e/záväzky vzniknuté zo spolupráce s inou obcou*
- a iné výdavky ustanovujúce osobitnými predpismi.*

Z výdavkov bežného rozpočtu obce budú financované výdavky na chod obce, matriku, dopravné, výdavky na komunikácie, na nakladanie s odpadmi, zásobovanie vodou, verejné osvetlenie, športový areál, kultúrny dom, miestny rozhlas, cintorín.

Na základe metodologickej príručky na zostavenie rozpočtu 2024 až 2026 subjekty verejnej správy v prípade prijatia návratných zdrojov financovania musia v prílohe svojho návrhu

Bežné výdavky

Bežné výdavky navrhovaného rozpočtu obce na rok 2024 vychádzajú z predbežného čerpania rozpočtu v roku 2023. Bežné výdavky pre rok 2024 sú rozpočtované vo výške 843 915 EUR, roku 2023 to bolo 733 457 EUR.

Analýza príjmov a výdavkov rozpočtu pri nakladaní s odpadom v obci v EUR:

Súčasťou výdavkovej časti rozpočtu sú aj výdavky na odpadové hospodárstvo, na rok 2024 spolu rozpočtované vo výške 143 471 EUR. V tejto sume sú plánované členské príspevky pre Aglomeráciu - združenie obcí v sume 50 000 EUR za rok.

Pri nakladaní s TKO sú výdavky obce v sume 93 471 EUR, očakávaná skutočnosť rok 2023 v sume 98 834 EUR na porovnanie. Príjmy za TKO na porovnanie sú plánované vo výške 32 000 EUR, bez zmeny oproti roku 2023. Na príjmoch z podnikateľskej činnosti za odvoz TKO obec má plánované príjmy vo výške 37 400 EUR na rok 2024.

Výdavky kapitálového rozpočtu predstavujú plánované investície obce na úsek rozvoja bývania, pri rekonštrukciách DS a KD. Spolu sú rozpočtované v roku 2024 na sumu 2 215 860 EUR. V roku 2025 a 2026 nie sú plánované kapitálové výdavky.

Výdavkové finančné operácie

Výdavkové finančné operácie sú rozpočtované pre rok 2024 vo výške 3 175 032 EUR. Predstavujú splácanie istiny bankových úverov, splácanie motorových vozidiel, istina koncesnej zmluvy BCF, a splátky voči ŠFRB za bytové domy v obci. Podrobne uvedené v návrhu rozpočtu. Každoročne sa počíta s poklesom výdavkových finančných operácií, úmerne s poklesom istiny.

Zhodnotenie predloženého návrhu rozpočtu obce na rok 2024 až 2026

Návrh viacročného rozpočtu obce je spracovaný v súlade so všeobecno-záväznými predpismi – zákonom č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov §10 odst.3 bod a/ b/ a c/, v členení na bežné príjmy, bežné výdavky a výdavkové finančné operácie. Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

Súčasťou odborného stanoviska hlavného kontrolóra je v prílohe návrh finančného rozpočtu obce na roky 2023 až 2025, ktorý obec zostavila, údaje uvedené v stanovisku vychádzajú z údajov vyžiadaných z účtovníctva obce. Obec k 10.01.2024 predložila na MF SR údaje rozpočtu pre rok 2024 na hlavné ekonomické kategórie, ktorý vychádza z údajov rozpočtu predchádzajúceho roka 2023 nakoľko je obec v rozpočtovom provizóriu k 01.01.2024.

V prípade, že obecné zastupiteľstvo schváli pripravený rozpočet na rok 2024, musí obec postupovať v súlade s ustanovením §11 odsek 2 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov, a zúčtovať príjmy a výdavky obce uskutočnené v čase rozpočtového provizória so schváleným rozpočtom.

Pre obecné zastupiteľstvo na vedomie :

Na základe môjho vypracovaného stanoviska a skutočností v ňom uvedených, predložený Návrh finančného rozpočtu pre rok 2024 odporúčam pre OZ schváliť bez programovej štruktúry, a v zákonom predpísanej lehote predložiť na MF SR.

Zároveň odporúčam priebežne v roku 2024 sledovať plnenie vývoj hospodárenia podľa schváleného rozpočtu a v prípade potreby v priebehu rozpočtového roka tento rozpočet upraviť, na základe prijatého rozpočtového opatrenia.

Finančný rozpočet obce na roky 2025 a 2026 odporúčam zobrať na vedomie.

*Mgr. Adriana Kovács
hlavná kontrolórka obce*

V Jure nad Hronom, dňa 25.01.2024

